

j90
éve
SZEGEDEN

KILENCVEN ÉVE SZEGEDEN

Megemlékezés és
tudományos konferenciák
programja

2018. november 15-16.

Dékáni köszöntő

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar vezetősége 2017-ben a kar 90 éves szegedi működésének, 100 éves főiskolai rangjának és 145 éves fennállásának alkalmából Jubileumi Tanévnak nyilvánította a 2018/2019-es tanévet. A Jubileumi Tanév számos tanszéki, vagy intézeti kezdeményezésű, rangos, magas színvonalú, országos vagy nemzetközi hatókörű rendezvénye és konferenciája közül is kiemelkedik

a 2018. november 15–16. között megrendezésre kerülő központi jubileumi konferencia, melynek részletes programját tartalmazó kiadványát tartja kezében az érdeklődő Olvasó.

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kara hazánk legrégebbi és egyik legkiválóbb tanár- és pedagógusképző intézménye. A Kar jogelődje, a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola 1928-tól kezdve működött Szegeden, jelentősen megnövelte a városba érkező hallgatók számát, ami akkor az egyetem pozícióit is stabilizálta, hozzájárulva ahhoz, hogy Szeged igazi diákvárossá fejlődjön. Az azóta eltelt évtizedek hosszú sora kialakította intézményünk legfontosabb tradícióit, belső értékeit, melyek ma is identitásunk meghatározó tényezői: a gyakorlatközpontú tanárképzés és pedagógusképzés, a hallgatóközpontú szemlélet, a gyors és sikeres válaszadás a kihívásokra, és a megújulás képessége.

Immáron 18 éve, hogy a sanghaji listán a világ 500 legjobb egyeteme között számon tartott Szegedi Tudományegyetem karaként működve, egyszerre igyekszünk megfelelni az ország egyik legjobb tudományegyeteme által támasztott követelményeknek, és megőrizni a jogelőd intézmény hagyományait, ezzel is tisztelve a korábbi generációk, az egykori hallgatók és oktatók előtt.

A Jubileumi Tanév valamennyi tanszéki, intézeti rendezvénye, valamint jelen jubileumi konferencia gazdag hagyományainknak megünneplésére ad alkalmat, és egyúttal jelzi jövőbe mutató innovatív szándékainkat.

*Dr. Döbör András
dékán*

PROGRAMOK

2018. NOVEMBER 15. (CSÜTÖRTÖK), SZEGED, BOLDOGASSZONY SGT. 6.

- 10.00 **Megnyitó** 1051-es terem
Rektori, dékáni, főigazgatói köszöntő
- 10.30 **Díszelőadás** 1051-es terem
Prof. Dr. Romsics Ignác: *A Horthy-korszak oktatásügye*
Romsics Ignác történészprofesszor, a MTA rendes tagja, a Horthy-korszak kiváló kutatója, pályafutását intézményünkben kezdte, hiszen itt szerezte első diplomáját, 1974-ben végzett a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, magyar-történelem szakon. Külön öröm, hogy elfogadta karunk meghívását, és a korszak avatott ismerőjeként bevezeti a hallgatóságot a polgári iskolai tanárképzés Szegedre helyezésének tágabb kontextusába és az oktatásügybe, amelynek részeként a szegedi képzés 1928-ban elindult.
- 11.30 **Emléklapok a pedagógusképzés történetéből** 1051-es terem
A JGYTV filmjének bemutatója
A kari televízió a jubileumok apropóján, erre az alkalomra készítette el a kar történetét vázlatosan feldolgozó filmjét. Felillantanak néhány vizuális emléklapot a múltból, amihez segítségül hívták a kar korábbi és jelenlegi vezetőit, s azokat a kutatókat, akik a korszak történetével, neveléstörténetével foglalkoznak.
- 11.45 **A kartörténeti kiállítás és a Tankönyvmúzeum megnyitója** 1051-es terem
Megnyitó beszédet mond: Dr. Döbör András dékán
A JGYPK többszörös jubileuma alkalmából a kari vezetés úgy döntött, hogy érdemes összegyűjteni és közzétenni azokat az emlékeket, dokumentumokat, amelyek leginkább jellemzik az intézmény 145 éves történetét, kiemelik fordulópontjait. E szándék eredménye a kartörténeti kiállítás, amely remélhetőleg segíti majd az újabb és újabb hallgatói és oktatói generációkat, hogy megértsék, milyen múlttal, hagyományokkal rendelkező közösség tagjai, mint „jugyus” egyetemi polgárok. Ehhez kapcsolódva nyílik meg, és válik kutathatóvá a Tankönyvmúzeum és munkaállomás is, amelynek állománya a Tudástár könyvtárának részét képezi, s végre méltó elhelyezést nyerhetett.
- 12.00 **Megemlékezés és a Klebelsberg emléktábla megkoszorúzása** főbejárat
Megemlékezik: Dr. T. Molnár Gizella dékánhelyettes
Régi adósságot törlesztett karunk, amikor tíz éve, szegedi működése megkezdésének 80. évfordulóján emléket állított Klebelsberg Kuno kultuszminiszternek, akinek a jogelőd intézmény létrehozása köszönhető. Az előcsarnokban helyezték el az akkori kari vezetés kezdeményezésére Fritiz Mihály szobrászművész gyönyörű alkotását. Mint azóta már többször, a 90. évfordulón is fejet hajtunk Klebelsberg előtt.

12.15 Dr. Juhász Anna KiKMLe névadó ünnepség

II. emeleti folyosó
a laboratórium előtt

A SZTE JGYPK ATTI Környezet-biológia és Környezeti Nevelés Tanszék Környezet-toxicológiai Kutató Műhelyének Laboratóriumi egysége elnyerte a TÜV Rheinland InterCert Partner Vizsgáló Laboratórium státuszt. Az e Laboratóriumi egység célfeladatának ellátását megalapozó tudást és jó gyakorlatot, valamint a szakmai és a gyakorlati tapasztalatokat Dr. Juhász Anna biológus, kutató adta át és fejlesztette. Tiszteletére róla nevezik el a Laboratóriumi egységet.

Johann Christian Bach (1735–1782): *c-moll concerto 2. tétel* (Henri Casadesus átírata)
Edouard Lalo (1823–1892): *Chants Russes*
Claude Debussy (1862–1918): *Menüett a Kis szvitből*
Claude Debussy (1862–1918): *Scherzo*
Jules Massenet (1842–1912): *Méditation a Thaïs című operából*
Camille Saint-Saëns (1835–1921): *Allegro appassionato* (Julian Lloyd Webber átírata)

12.30 Ebéd – fogadás

Díszterem

13.45 Könyvbemutató

1051-es terem

Dr. Fizel Natasa: *A magyar polgári iskolai tanárképzés története (1868–1947)*

Bemutatója: Dr. Nóbik Attila

„Nem véletlen, hogy érdeklődésem fókuszába történészként és pedagógusként a főiskola története került, és kiemelten a Horthy-korszakban való története, mint legvirágzóbb, legpéldaértékűbb időszaka a polgári, később általános iskolai tanárképzésnek.” – Fizel Natasa

15.00 Eperjessy Kálmán terem táblaavatás

1101-es terem

Köszöntő: Dr. Döbör András dékán és Dr. Jancsák Csaba dékánhelyettes

Dr. Miklós Péter – Eperjessy Kálmán: *A tanítványait szerető, tisztelő, megbecsülő ember*
Sztítás Péter hallgató (ATIKI Tudományos Diákkör): *Paradigmaváltás a tömegmédiá manipulációjában – stratégiák és eszközök a post-truth korszakban*

Eperjessy Kálmán a Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola egykori igazgatója, a Pedagógiai Főiskola főigazgatója, kiváló történész, helytörténész, hallgatócentrikus oktató volt karunk jogelőd intézményében. Neki állít emléket az Alkalmazott Társadalomismereti és Kisebbségpolitikai Intézet, amikor az előadótermet róla nevezi el.

15.00 Szekciósülés

Az előadások rendjét részletesebben lásd 6–7. oldal.

16.20 Kávészünet

Díszterem

16.40 Szekciósülés folytatása

Az előadások rendjét részletesebben lásd 6–7. oldal.

18.30 Kamarahangverseny

SZTE Rektori Díszterem (Dugonics tér 13.)

Prof. Dr. Pukánszky Béla: gordonka

Dombiné Dr. Kemény Erzsébet: zongora

Műsoron:

François Couperin (1668–1733): *Pièces en concert* (Paul Bazelaire átírata)

Prélude, Sicilienne, La Tromba, Plainte, Air de Diable

20.00 Fogadás

SZTE Rektori Aula (Dugonics tér 13.)

2018. NOVEMBER 16. (PÉNTEK), SZEGED, BOLDOGASSZONY SGT. 6. NEVELÉSTÖRTÉNETI KONFERENCIA A SZEGEDI TANÁRKÉPZÉS 90. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

A konferencia a SZAB Neveléstörténeti Munkabizottsága és a JGYPK közös szervezésében valósul meg. A konferencia szervezőbizottsága: Dr. Fizel Natasa, Dr. Nóbik Attila.

10.00 Megnyitó

1051-es terem

Prof. Dr. Zakar Péter, SZTE nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettes

Dr. Döbör András, SZTE JGYPK, dékán

10.20 Plenáris előadások

1051-es terem

Prof. Dr. Németh András (ELTE): *Pedagógusképzés, pedagógusprofesszió – nemzetközi recepciós hatások és történeti fejlődésmoделlek*

Prof. Dr. Pukánszky Béla (SZTE): *Paradigmatikus viták a magyar középfokú tanárképzés történetében*

11.40 Szekciósülés (I., II. szekció)

Az előadások rendjét részletesebben lásd 8. oldal.

13.00 Ebéd

Díszterem

14.00 Szekciósülés (III., IV. szekció)

Az előadások rendjét részletesebben lásd 8–9. oldal.

15.30 Kávészünet

Díszterem

16.00 Szekciósülés (V., VI. szekció)

Az előadások rendjét részletesebben lásd 9. oldal.

SZEKCIÓÜLÉSEK

2018. NOVEMBER 15. (CSÜTÖRTÖK)

MÓDSZEREK – ESZKÖZÖK – LEHETŐSÉGEK (MÓDSZERTANI SZEKCIÓ)

Szekcióelnök: Dr. Farkas Zsuzsanna tanszékvezető főiskolai tanár

Fizika előadó

- 15.00 Dr. Szeri Istvánné: *Az Óvodatörténeti kiállítás bemutatása*
(A kiállítás az előtérben tekinthető meg)
- 15.20 Dr. Benkő Zsolt: *Tehetséggondozás a technikában*
- 15.40 Dr. Farkas Zsuzsanna: *Fizikai kísérletek – múlt, jelen, jövő*
- 16.00 Dr. Sós Katalin: *Fizika mindenütt*
- 16.40 Szarvas Júlia: *Korai nyelvoktatás – érvek és ellenérvek, tények és tévhit*
- 17.00 Kovácsné Györi Ida – Dr. Pintér Klára – Dr. Krisztin Németh István: *A JGYTF Matematikai Tanszékének szerepe a matematika oktatás reformjában*
- 17.20 Dr. Karancsi Zoltán: *Táj- és környezetesztétika*

VÁLTOZÁSBAN – KÉPZÉSEK ÉS KUTATÁSOK A KARON RÉGEN ÉS MA

Szekcióelnök: Habil. Dr. Tarkó Klára intézetvezető főiskolai tanár

1051-es terem

- 15.00 Prof. Dr. Benkő Zsuzsanna – Habil. Dr. Tarkó Klára: *Hagyomány és modernitás innovációja egy tradicionális felsőoktatási intézményben: Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet*
- 15.20 Habil. Dr. Gálfi Márta – Molnár Zsolt – Dr. Radács Marianna: *Endokrin működést zavaró környezeti hatások és vizsgálatok*

- 15.40 Dr. Békési József: *Az Informatika Alkalmazásai Tanszék története*
- 16.00 Dr. Balog Edit: *Újszerű megközelítések az orosz szaknyelv-oktatásban és a kultúraközi kommunikációban*
- 16.40 Dr. Újvári Edit: *A Művelődéstudományi Intézet Identitáskutató Műhelye (2007–)*
- 17.00 Dr. Bakti Mária: *Két (tanítási) nyelvűség – CLIL kutatóműhely és a műhellyel elért kutatási eredmények bemutatása*
- 17.20 Dr. Szirmai Éva: *A Jel-Kép-Tér Munkacsoport (2015–)*

MUNKASKOLA – A GYAKORLÓISKOLA SZEKCIÓJA

a Tudástár előadóterme

Szekcióelnök: Bácsi János igazgató

- 15.00 Magyar Sára: *Korszerű-e a magyar nyelv tanítása a romániai tantervek tükrében?*
- 15.20 Cs. Bogyó Katalin: *A Cselekvés Iskolája*
- 15.40 Podmaniczkiné Papp Zsuzsanna – Vrbovszki-Hegedűs Nikolett – Lovai Róbert: *A tanítóképzés múltja, jelene, jövője*
- 16.00 Annusné Nagy Rózsa – H. Fazekas Erika – Kaszt Erika: *A példaképek nyomában. (A természettudományos szaktantermeink névadása)*
- 16.40 Jancsákné Majzik Andrea: *Csillik László munkássága*
- 17.00 Belájszki Nevenka – Szakter Zsuzsa: *Az angol tagozat története, milyen lehetőségeket rejt egy idegen nyelv tudása a tanárok és diákok számára?*
- 17.20 Diamant Ágnes – Nagy Ildikó – Ágost Gabriella – Pintér Attila: *Az ének-zene tagozat múltja és jelene iskolánkban*
- 17.40 Sejbenné Miklós Edit – Maróti Antalné – Chabrecsek Terézia: *Vinkler László nyomdokain a gyakorló iskolában*

2018. NOVEMBER 16. (PÉNTEK)

I. SZEKCIÓ

Elnök: Dr. Pethő Villő (SZTE)

1051-es terem

Vajda Tamás (SZTE): *Az Erzsébet Nőiskola tanári karának bemutatása (1898–1928)*

Dr. Bíró Zsuzsanna Hanna (WJLF): *Gender-különbségek az egyetemi tanárképzésben a két világháború közötti Magyarországon*

Dr. Sáska Géza (ELTE): *Az eszményi pedagógus, és képzési rendszerük eszméje, politikai közege az V. Nevelésügyi Kongresszuson 1970-ben, valamint a következményei*

II. SZEKCIÓ

Elnök: Dr. Fizel Natasa (SZTE)

Tankönyvmúzeum

Dr. Habil. Ugrai János (EKE): *Utak a katedrára a 19. század első felében*

Prof. Dr. Fáyiné Dombi Alice (SZTE): *Gyakorlati képzési koncepciók a polgári iskolai tanítóképzésben*

Dr. Babits Edit (SZTE): *Mozaik az Eötvös József Főiskola múltjából – módszertan a képzés kezdeti éveiben*

III. SZEKCIÓ

Elnök: Prof. Dr. Pukánszky Béla (SZTE)

1051-es terem

Prof. Dr. Golnhofer Erzsébet (ELTE) – Prof. Dr. Szabolcs Éva (ELTE): *Visszaemlékezés a pályaválasztásra. Interjú Ágoston Györggyel*

Dr. Jancsák Csaba (SZTE): *Pedagógiai főiskolások szerepe az 1956-os forradalom kitörésében*

Dr. Magyar Adél (SZTE): *XX. századi női portrék a gyógypedagógiában*

IV. SZEKCIÓ

Elnök: Dr. Nóbik Attila (SZTE)

Tankönyvmúzeum

Dr. Somogyvári Lajos (PE): *„Tudjuk, hogy a pedagógusok jelentős része még a burzsoár Magyarország neveltje”: Tanárképek a Politikai Bizottság és a Minisztertanács ülésein (1958–1960)*

Dr. Darvai Tibor (ELTE): *A lélektani professzió megjelenése a pedagógiában Magyarországon az 1960-as években*

Dr. Vincze Beatrix (ELTE): *A tanárképző intézmény szerepe a tanárrá válásban – Szegeden végzett tanárok visszaemlékezései alapján*

V. SZEKCIÓ

Elnök: Dr. Jancsák Csaba (SZTE)

1051-es terem

Dr. Garai Imre (ELTE): *A középiskolai tanárképzés intézményeit érintő kihívások a fővárosi egyetemen a XX. század első évtizedeiben*

Dr. Endrődy-Nagy Orsolya (ELTE): *Hagyomány és megújulás a 150 éves budai képzőben*

Dr. Miklós Péter (SZTE): *Bálint Sándor és a tanítóképzés*

Dr. Pethő Villő (SZTE): *Szintén zenész? A zenetanári szakmások kezdetei a Szegedi Városi Zeneiskola történetén keresztül 1881–1944 között*

VI. SZEKCIÓ

Elnök: Dr. Darvai Tibor (ELTE)

Tankönyvmúzeum

Dr. Pusztafalvi Henriette (PTE): *Egészségügyi ismeretek a Pedagógusképzésben a 19. században*

Dr. Nóbik Attila (SZTE): *Polgári iskola és polgári iskolai tanítóképzés a Néptanítók Lapjában*

Dr. Fizel Natasa (SZTE): *A polgári iskolai tanárképzésről folyó viták a Tanáregyesületi Közlöny hasábjain*

A JUBILEUMI TANÉV TOVÁBBI PROGRAMJAI

2018. 09. 10. *Műhely a két tanítási nyelvű oktatásról*
szervező: Angol Szakcsoport
2018. 09. 15. *Kulturális Örökségnap i sét a Szegeden: A tanárképzés emlékhelyei*
szervező: Művelődéstudományi Intézet – Dékáni Hivatal
2018. 09. 28. *Kutatók Éjszakája Iskolatörténeti források bűvöletében*
szervező: Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Tanszék
2018. 10. 03.
18 óra *SZTE Szabadegyetem előadássorozata: Dr. Fize Natasa: Együttműködés Együttműködés vagy versengés? – A szegedi tanárképző főiskola és az egyetem kapcsolata a tanárképzés területén*
szervező: SZTE – Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Tanszék
helyszín: TIK
2018. 10. 08–09. *Nemzetközi konferencia és hangverseny*
szervező: Ének-zene Tanszék
9-én este lesz a koncert az SZTE díszteremben
2018. 10. 09.
15 óra *Blickpunkt 2017 vándorkiállítás megnyitó*
szervező: Német és Német Nemzetiségi Tanszék
helyszín: Agóra
2018. 10. 18–20. *Magyar Szociológiai Társaság Vándorgyűlés*
szervező: Alkalmazott Társadalomismereti és Kisebbségpolitikai Intézet
2018. 10. 19. *Beszéd- és nyelvelemző szoftverek a versenyképességért és az esélyegyenlőségért (Számítógépes konferencia)*
szervező: Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék
2018. 10. 25. *70. Jubileumi Kiállítás és katalógus bemutatása*
szervező: Rajz-művészettörténeti Tanszék
2018. 11. 07. *Előadórés a Magyar Tudomány Hónapja alkalmából*
szervező: Ének-zene Tanszék
helyszín: SZAB Székház
2018. 11. 12. *A gyógypedagógia kincsestára – Regionális szakmai konferencia*
szervező: Gyógypedagógus-képző Intézet
helyszín: Agóra
2018. 11. 14. *Művészeti nevelés, művészetre nevelés nemzetközi konferencia*
szervező: Rajz-művészettörténeti Tanszék
helyszín: SZAB Székház

2018. 11. 15–16. *Kari központi jubileumi konferencia és ünnepség, kiállítás*
szervező: Dékáni Hivatal
2018. 11. 22. *A nem kognitív készségek fejlesztése a munkaerőpiaci igények tükrében (konferencia)*
szervező: Szakképzési Intézet – Magyar és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék
helyszín: JGYPK Kari Tanácsterem
2018. 11. 30. *A Kulturális Örökség Európai Éve konferencia és workshop A Kulturális Örökség Európai Éve és a Magyar Tudomány Hónapja rendezvényeihez kapcsolódva*
szervező: Művelődéstudományi Intézet
2019. február *Könyvbemutató (Angol és német nyelvű szakmai-tudományos kiadvány a Juhász Gyula Kiadó gondozásában)*
szervező: TOKI
2019. április *Közművelődési Konferencia*
szervező: Művelődéstudományi Intézet
2019. május *Nemzetközi konferencia az orosz szakos képzés 70. évfordulóján. Innovatív módszerek az interkulturális kommunikációban*
szervező: Orosz Szakcsoport
2019. május *A Jubileumi Tanév zárása: A jubileumi kartörténeti konferencia szerkesztett anyagának/kötetének bemutatása*
szervező: Dékáni Hivatal

(Részletek a kari honlapon: <http://www.jgypk.u-szeged.hu> Friss hírek menüpontban)

„Valójában a történelem nem retrospektív, a múltba visszatekintő kíváncsiság csupán, hanem hatalmas erkölcsi erő, melynek ha ismerete és szeretete a lelkekből kivész, akkor a nemzet olyan, mint az emlékezetét veszített ember, aki nem okul, hanem oktanul rohan a veszedelmekbe, a veszébe.”

(Klebensberg, 1920)

A JGYPK KILENCVEN ÉVE SZEGEDEN RENDEZVÉNYSOROZAT SZERVEZŐI

a Dékáni Hivatal munkatársai és Nagy Zoltán Péter hivatalvezető
a Kommunikációs Iroda munkatársai és Dr. Forró Lajos irodavezető
a Kulturális Iroda munkatársai és Cseh Attila irodavezető
Dr. T. Molnár Gizella közkapcsolati dékánhelyettes